

INFORMAȚIUNI

Solidaritate și umanitarism

prilejul nenorocirii dela „Strand“
Arad, 22 Iulie

Niciodată poate omenirea n'a fost mai
lăsată de cuvântul sonor și deșert de „uma-
nism“ ca în ceasul de față. În numele
„umanității“ toți ferimenții distrugători ai
societății, toți paraziții unei civi-
lizări pentru care s'au trudit, mii de ani,
toți de idealități adevărate, într-o nesfâr-
șită goană spre mai bine.

Suferințele marelui război au deschis
o lume nouă de suferințe, care văd în
războiul civilizației și a societății o ră-
zboi a neputințelor lor ambiții și poftelor.
Un nebulă al acelor care au provocat
Măcelul mondial sau care au predat în el
pea se clădește pe înșelătoarea speranță
a fraților în care brânza să nu mai fie
bani și în care să poată recăștiga ceea
ce au pierdut.

Dela comunizarea bunurilor sociale
interiorul unui stat și până la comuni-
zarea a înseși organismelor de stat nu mai
deceț un pas. Pasul acesta este scopul
pentru al celor cari vor să dobândească pe
la cale ceace pe sfânta dreptate li s-a
dat în războiul pe care ei înșiși l-au voit.
Și totuși, cu atâtul magic de „umanita-
re“ pare că nu emoționează prea mult o
enire dornică, firește de o altă viață
de aceea de azi, cănește de aspră, și
poate, în istoria lumii. Nu emoțio-
nă, pentru că vorba aceasta nu are, în
oritatea ei goală, căldura adevărului și
nu este însoțită de fapta, care singură
vinge.

Reflexiunile de mai sus ne sunt suge-
re de un fapt mărunț, dar înfiorător în
tețea lui, petrecut în Aradul de două
„civilizații“, — odată pentru că se află la
separare de câteva ceasuri de Budapesta
doua oară pentru că locuie în majori-
tate de minoritari maghiari, reprezentanți
ai mimosului cavalierism medieval ce înflo-
re pe vremea Mariei Terezie.

În Mureșul care-și cere în fie-care an
butul fatal de vieți omeniești se scaldă,
și alături, o fată, o româncă. Furată de
vântul apei, nenorocita a început să strige
și ajutor, în chiar imediata apropiere a
tranduii înșesat de zeci și sute de gen-
turi al sportului. Nicu-nul, dar absolut
ni-unul dintre aceștia nu a făcut gestul
sco, omenesc, pe care l-ar fi făcut în mod
normal cel din urmă țăran creștin din
ace colț al țării. Și biata fată murea în
vântul apei sub ochii cavalierilor gata ori
nd să ridice inna de slavă umanității și
lei de aproapele.

Tragedia petrecută în strandul Aradu-
lui dă de gândit. Nu este oare nevoie de o
reflexie a noțiunilor unui dicționar îmbă-
dănit? „Umanitarismul“ nu înfășează el
într-o dată ideea de solidaritate socială,
de jertfă? Dacă da, atunci prima lui apli-
care, cea mai sumară, nu este sacrificiul
dividual, ca în cazul nenorocit de care
vorbim?

Și cum putem noi largi această noțiune
de omenesc, întinzându-i aplicarea la ideile
inductoare ale societăților organizate,
cum putem să mergem până la a face din
o doctrină politică, atunci când nu-i
ricepem, nu-i simțim, înțelesul primitiv.

Numească-se oricum teoriile stranie, cari
se-și dai parul pe mâna dușmanilor,
„umanitarism“ nu. Nu te iartă nici
vătărușile credinței lui Crist și nici logica
rească a lucrurilor.

Trăim vremuri haine cari reclamă re-
vizuiri de conștiințe și revizuirii de noțiuni.
pare că războiul a înapoiat omenirea
la mult mai mult decât o arată aparența.
Afetul omenesc însuși pare că e turburat
adâncurile lui. Ce ne mai rezervă oare
viitorul? Drama de pe Mureș este una
în care scârpări de fulger cari luminează
clăpă taințele conștiinței umane și pe-
lăstește cu jocul trăznitelui o epocă de
care spurcăciune morali.

Aviz abonaților noștri.

Rugăm stăruitor pe onorații noștri
abonați, ca abonamentele să ne fie
rimise pe adresa: „ADMINISTRAȚIA
TRIBUNA NOUA“ (Căsuța postală No.
8. Arad.)

Știri locale

Numire

Di contabil Ratz, notar diplomat, a fost
umit notar în comuna Otlaca, în locul de-
mit vacant prin mutarea dlui Ioan Goldiș
în comuna Simionestii.

Transferare

Di notar Ioan Goldiș din Otlaca, a fost
ransferat — în interes de serviciu — în
ceiași calitate în comuna Simionestii, în lo-
ul notarului D. Popa decedat.

Agapa mecanicilor c. f. r. decorați

Sâmbătă 26 Iulie — la ora 9 seara —
mecanicii c. f. r. vor da o agapă în cinstea
legiilor lor decorați cu ocazia ultimilor
evenimente. Agapa va avea loc în localul
clubului mecanicilor din pădurișă.

Advocat nou

Simpaticul nostru prieten Dr. Iacob L.
Oncu, anunță onor. public că și-a deschis
cancelaria advocațională în Baia de Criș. Li uram
mult noroc.

Un tablou a șasee mini- ștri unguri iu sala de ședințe a unei judecăto- rii românești

Aflăm cu surprindere că în sala de
dezbateri a judecătorei din Miciăușul-Mare,
se află și în prezent tabloul care reprezintă
portretele a șasee miniștri unguri, în uni-
forma ceremonioasă a fostului regim, tablou
cunoscut sub denumirea de „Felelos magyar
Ministerium“.

Traducerea românească a acestei expresii
ungurești, înseamnă că responsabilitatea dez-
baterilor din sala cu pricina, cad în sarcina
celor reprezentanți în acele portrete.

Și un asemenea fapt se petrece în una
din frunțele comune ale Banatului.

Dela poliție

Hot prins

Firma Brukner Alexandru et Comp. din
Strada Horia reclamând poliției că i-s'a furat
panglicii de diferite mășuri — cam 3320
metri — în valoare de 40725 lei, cazul a
fost repartizat spre cercetare subcomisarului
Petrișor și agentului Tașcă. S'a reușit a se
descoperi că autorul, acestui furt este indi-
vidul Ludovic Markovici original din Baia-
Mare, și care a fost în serviciul acestei firme
vre-o 13 zile în luna Maiu, a. c. în care
timp a sustras marfa pe care a vândut-o
pe la diferiți comercianți. Numitul a și fost
arestat și cercetările se continuă la divizia
de urmărire sub auspiciile d-lui comisar
Draghici întrucât sunt indicii că la activul
lui numitul ar avea și alte furturi comise
tot în acest mod și în diferite orașe unde
se crede că are complice.

Funcționarii C. F. R. cinstiți

Funcționarii C. F. R. Ardeleanu Ioan
și Sighetea Ioan au depus la Prefectura Po-
liției Biroul de Informații, un portofeu de
pânză cu inscripția „T. Missler Bremen“ în
care se afla diferite acte și fotografii ori-
ginale din America pe numele lui Iosif
Dorda. În aceste acte se află și un cek de
1050 Dolari tot pe acest nume.

Știri diverse

O invenție a unui chimist român

„Sunday Times“ dela 6 Iulie anunță că
contele Callimachi a reușit să transforme
clorina care este un gaz toxic — a fost in-
trebuințat mult în timpul războiului, — în-
tr'un agent ce poate fi întrebuințat cu suc-
ces în medicină pentru scopurile de vinde-
care. Un reporter al lui „Sunday Times“
care s'a dus să intervieveze pe chimist
spune:

„Contele Callimachi este un român din
naștere, dar e stabilit de mult la Londra.
Tatăl lui a fost un diplomat distins, pe vre-
muri ministru al României în Anglia... În
timpul războiului, contele Callimachi a adus
servicii serioase. El a fabricat acid galicilic
gintetic și alte chimicale. Laboratoriile lui
(din Londra) au fost distruse de o bombă
aruncată în plină zi de un zepelin dușman“.

Contele Callimachi a declarat următoarele
trimisului revistei:

„Proprietățile germicidele (de distru-
gere a gamintelor) ale clorinei au fost cu-
nosute de mult dar n'au fost aplicate, din
cauza primejdiei ce oferea acest gaz toxic.
Problema era cum să se „îmbilânzească“
clorina, așa încât să nu mai atace tesutu-
rile umane, ci, numai bateriile sau mono-
celulele“.

Problema aceasta a fost rezolvită de d.
Callimachi, care a adăugat:
„Clorina fiind de ani înălțată, e
departe de a constitui o primejdie teribilă,
a devenit prietenul cel mai bun al oame-
nilor“.

O mamă care-și îngroapă copilul de viu

O crimă monstruoasă, s'a făptuit la Do-
rohoi.

Fata Natalia Florea, din Mitoc, județul
Dorohoi, întreține relații amoroase cu un
flăcău basarabean, de curând venit de peste
Prut. Fructul acestor legături cu păcat n'a
întârziat să se ivească: Natalia a rămas gra-
vidă și zilele trecute ea a și dat naștere
unui băiat.

De rușinea lumii, denaturată mamă
gândindu-se cum să scape de nevinovata
creatură adusă pe lume, ea a luat pruncul
și s'a dus cu el noaptea în cimitirul sa-
tului.

Aci a făcut o groapă și punând copi-
lașul care trăia, a aruncat pământ peste el,
îngropându-l de viu.

După însuși mărturisirile acestei mame
criminale, copilulșul tipa în momentul când
a fost aruncat în groapă.

Natalia Florea a fost arestată și înain-
tată parchetului.

Navigația la gurile Dunărei

Eri au sosit în București, venind cu
trenul Orlean din Galați, d-nii ingineri Perier
(Franța), Cood (Anglia), Luigi Luiggi
(Italia), cari, împreună cu d. inginer Cih.
Popescu (România), formează comitetul con-
sultativ însărcinat a da un aviz asupra
lucrărilor ce sunt de întreprins la gurile
Dunărei.

Acest comitet consultativ a luat parte
la ședințele comisiei europene a Dunărei,
îndeplinind însărcinarea ce a avut-o din par-
tea guvernelor respective.

După cât suntem informați delegații
tehnici ai celor patru țări și-au dat avizul
asupra lucrărilor urgente ce trebuiesc făcute
la gurile Dunărei pentru asigurarea naviga-
ției dinspre Marea Neagră pe Dunăre. Fără
înterzicerea unor asemenea lucrări, suntem
amenințați ca în scurtă vreme nici un vapor
de mare calagiu să nu mai poată pătrunde din
Mare pe gurile Dunărei.

Mare incendiu la Bărlad

Sâmbătă la ora 2 noaptea un groznic
incendiu a cuprins întreg imobilul pro-
prietatea episcopiei bisericei „Domnăscă“,
așezată între Podul de piatră și berăria
Manta.

Incendiu a început la prăvălia de încălță-
minte a d-lui D. Nestor Mihăilescu dela o
sobă de tablă defectă, sub care era și o
sticlă cu benzină, care luând foc a cuprins o
parte din tavan ce era din scânduri. De aci
s'a întins la podul casei, asemenea din
scânduri. A fost de ajuns câteva clipe pentru
ca focul să cuprindă întreg acoperișul și
cum întreg imobilul avea acelas pod flacă-
rile înaintau cu o iuteală uimitoare.

Au ars complet: cofetăria Pitinic; floră-
ria Diaconu; magazinul de încălțăminte N.
Mihăilescu; bodega Răzuș; cofetăria și ma-
gazinul de coloniale al fraților Eucare, biu-
roul ceraristului Hascal Rosner; cismă-
roul Petrea și o mare parte din bodega Radu
Manta.

Imediat a sosit la fața locului, secția de
pompiieri locală, care a izolat imobilul cu-
prins de flăcări de restul atenanselor cum și
de marea clădire din fundul pieței Dom-
nească, unde se adăpostesc zeci de chiriși.
Neputându-se stinge flăcările s'a început sal-
varea avutului sinistratilor, lucru ce însă a
fost imposibil, de oarece imobilul fiind vechi
flăcările cuprinsesese totul.

A fost supraomenescă muncă depusă
de pompiieri, cari sub comanda d-lui Alex.
Chelaru au dat dovezi de eroism, la care
s'a unit și concursul soldaților din regimen-
tele din localitate.

Abia Duminică dimineața, la orele 8, fo-
cul a fost stins. Pagubele sunt de milioane
dat fiind cantitatea de mărfuri depozitată în
acele prăvălii. Imobilul și parte din mărfuri
erau asigurate.

În timp ce focul ardea, autoritățile au
început cercetările arestând pe Nestor Mi-
hăilescu, acel dela care a provenit focul și
care a distrus avutul unor comercianți. As-
tăzi în centrul orașului nostru este un șir
de ruine căci din întreg imobilul nu a rămas
decât peretii.

Circulară către pro- prietarii de cazane

Se aduce la cunoștința dlor industriași
și proprietari de cazane din jud. Arad și
Hunedoara, că prin noua organizație, veri-
ficările hidraulice se fac de aci înainte de
câte Ministerul Muncii și Asigurării Sociale
prin Regiunea de cazane din Timișoara.
Toate cererile de aceasta natură se vor în-
ainta pe viitor, acestui serviciu.

Regiunea III. Cazane
Timișoara.

x „Aventuri de vânători“ e titlul
filmului „Schlager“ ce rulează în cinema
„Apollo“ de mâine încolo. Filmul reoglin-
dește toate peripețiile expediției lui Sidney
Snow, timp de 2 ani în Africa. Joacă în el,
elefanți, tigri, lei, leopardi, cai de apă, etc.
Miile de primejdii, care de care mai emo-
ționantă, mai zguduitoare, se perindă înaintea
ochilor publicului, la o departare de câțiva
pași. Filmul va rula Joi și Vineri.

(x) Repriză la „Urania“. Sâmbătă va
rula de nou cinematograful „Urania“ filmul
„Al 7-lea Paradis“. Filmul va rămâne în
program și pentru Sâmbătă și Duminică.

(x) Cinematograful „Apollo“ va arăta
publicului arădan, Sâmbătă viitoare un film
care e unic în felul lui. Bucata e jucată
după romanul „David Copperfield“ al lui
Dickens. Toată lumea inteligentă cunoaște
romanele lui Dickens, și romanul acesta ca
și filmul, e o creațiune în adevăratul înțeles
al cuvântului. Piesa constă din un prolog
și 7 acte. Va rula: Sâmbătă, Duminică, Luni
și Marți.

Cețiți și
răspândiți
Tribuna Nouă

Ultima oră

D. Titulescu la d. Herriot

Londra, 22. — Ministrul președinte al Fran-
ței, d. Herriot a primit azi în audiență pe d. Ti-
tulescu, plenipotențiarul României la conferința
dela Londra.

Herriot entusiasmă de mersul conferinței

PARIS, 21 — D. Herriot a declarat
corespondentului ziarului „Quotidien“ dela
Londra, că lucrările conferinței sunt departe
de-a fi terminate, dar că s'au obținut de pe
acum rezultate importante.

„Am rezolvat probleme politice extrem
de delicate. Niciodată negocierile dintre
aliați n'au decurs într-o atmosferă mai cor-
dială. Niciodată o înțelegere mutuală mai
sinceră n'a venit în ajutorul discuțiilor“ D.
Herriot a relevat în special grija de drep-
tate a delegațiilor englezi care-și dau din ce
în ce mai mult seama de spiritul moral și
politic de care e însuflețită Franța.

D. Herriot a constatat cu plăcere că
presa engleză scoate în relief moderațiunea
propunerilor franceze.

D. Herriot a adăugat că este fericit că
opinia publică engleză recunoaște că dele-
gații francezi au venit la Londra însuflețiți
de un spirit nou, căci opera ce s'a întreprins
e grea și n'ar putea fi adusă la bun sfârșit
fără de încredere în buna credință a dele-
gațiilor care urmăresc înfăptuirea unei coope-
rații internaționale pentru menținerea și întă-
rirea păcii.

Optimismul presei engleze

Leafield, 22. — Ziarele de Duminică
semnalează progrese considerabile ale lucră-
rilor comitetelor conferinței interaliatate. „Ob-
server“ scrie că deși nu se poate spune că
primele patru zile ale conferinței au risipit
toate dificultățile, totuși ele au creat încre-
dere generală că un succes complet va fi
obținut săptămâna viitoare.

Vânătoarești

În ziua de 4 August a. c. ora 10. a.
m. se va ține licitație publică cu oferte
închise la reședința Consilieratului Agricol
al Jud. Arad pentru arendarea dreptului de
vânat pe termen de 5 ani a terenurilor ara-
bile (exclusiv pădurile) date în arendă for-
țată sâtenilor. Această licitație se va ține de
câte Consilierul Agricol al jud. Arad. Dl
Onicifor Beju și asistat de inspectorul de
vânătoare al Ardealului Căp. Eugen Cio-
roariu.

La licitația aceasta vor putea lua parte
acele persoane, cari posed Autorizația
conform Art. 13 din legea pentru protec-
ția vânătorului, și se va proceda conform
publicației și legii Contabilității Statului.

Se va licita următoarele teritoare de vâ-
nătoare publicate în „Monitorul Oficial“ No.
137 din 27 Iunie 1924 având fiecare teritor
în dreptul său suprafața în jugh. cad. și
prețul de estimăție dela care va începe li-
citația.

De oare ce tabloul este prea mare il
publicăm în continuare. Urmează cu terenul
dela hotarul comunei

Timiș: Frații Polatschek în suprafață de
328 jugăre, licitația începe dela 656 Lei.

Joia-Mare: Nathanael Methal în supra-
față de 1913 jugăre, licitația începe dela
3826 Lei.

Șebiş: Cristina Wenkheim în suprafață
de 31623 jugăre, licitația începe dela
63246 Lei.

S. Bucova: Mahler și Barta în suprafață
de 2131 jugăre, licitația începe dela
4362 Lei.

Vasnaoia: Banca Arad-Cianad, în su-
prafață de 1402 jugăre, licitația începe dela
2804 Lei.

Zimbru: Robert Zelinsky, în suprafață
de 2581 jugăre, licitația începe dela 3162
Lei.

Adea: Comuna politică în suprafață de
65 jugăre, licitația începe dela 130 Lei. Se-
siunea paroh. reform. în suprafață de 7 ju-
găre, licitația începe dela 14 Lei.

Cinteiu: Comuna politică, în supra-
față de 47 jugăre, licitația începe dela
94 Lei.

Chereluși: Lipot Weisz, în suprafață
de 155 jugăre, licitația începe dela 310 Lei.
Iosif Veres, în suprafață de 34 jugăre, li-
citația începând dela 68 Lei. Banca de colo-
nizare, în suprafață de 1076 jugăre, licitația
începe dela 2152 Lei. Ruch Pavel, în supra-
față de 45 jugăre, licitația începând dela
90 Lei.

Chișineu: Soția lui Toma Mahler, în
suprafață de 185 jugăre, licitația începând
dela 370 Lei. Comuna politică: în suprafață
de 31 jugăre, licitația începând dela 62 Lei.

Gh. Vărsand: Dionisie Almasy, în su-
prafață de 954 jugăre, licitația începând dela
1908 Lei. — Comuna politică: în suprafață
de 11 jugăre licitația începând dela 22 Lei.

Iermata Neagră: Comuna politică, în

Ziarul adaugă că, cu vre-o două ex-
cepții, dificultățile rămase sunt de o impor-
tanță secundară.

„Sunday Times“ scrie că ceace rezultă
mai puternic din deliberările de până acum
este necesitatea absolută de a stabili astfel
de aranjamente pentru aplicarea planului
Dawes încât să câștige încrederea și să
satisfacă cererile pieței financiare inter-
naționale.

În comparație cu această necesitate,
toate celelalte considerațiuni sunt de ordin
secundar. Din orice punct, de vedere s'ar
considera lucrările conferinței, fie din acel al
abaterilor și sancțiunilor, al propunerilor comi-
siei reparațiilor sau al măsurilor de-a asigura
bunăvoința și cooperarea Germaniei, se vede
tot mai mult că împrumutul proiectat este
însuși baza întregului plan de a salva Eu-
ropa din haosul economic, de a asigura
plata unei anumite sume de reparații și de
a inaugura în sfârșit o eră de pace și de
prosperitate.

Ziarul „Observer“ spune că comisiunea
întâia și-a terminat lucrările ieri seara, pregătind
un raport unanim pe care-l va supune confe-
rinței plenare. Comisiunea a adoptat propu-
nerea de garanții financiare pentru dețină-
torii de obligațiuni, a hotărât afara de
aceasta ca în cazul constatărei unei abateri,
agentul general al plășilor și reprezentantul
deținătorilor de obligațiuni vor trebui con-
sultați înainte de a se hotări vreo sancțiune.

Aceasta e considerat ca un angajament
perfect satisfăcător, spune „Observer“.

Comisiunea a doua care se ocupă de
restabilirea unității economice și financiare a
Germaniei, a făcut de asemenea progrese
încurajatoare ieri, când a examinat planul
belgian de care e asociat numele expertului
francez Seydoux.

Comisiunea a treia a terminat misiunea
de care a fost însărcinată. Este probabil că
o ședință plenară va avea loc în curând.

suprafață de 84 jugăre, licitația începând
dela 168 Lei.

Mișca: Comuna politică, în suprafață
de 50 jugăre, licitația începând dela 100 Lei.
Piul-Mare: Urbaliști din Aletea, în
suprafață de 479 jugăre, licitația începând
dela 958 Lei. Bis. gr. or. română, în supra-
față de 67 jugăre, licitația începând dela
134 Lei. — Comuna politică, în suprafață
de 130 jugăre, licitația începând dela 260
Lei.

Sepreș: Ștefan și Geza Czarán, în su-
prafață de 415 jugăre, licitația începând dela
820 Lei. Ghera Speck în suprafață de 155
jugăre, licitația începând dela 310 Lei. Ale-
xandru Mastaliazy, în suprafață de 607 ju-
găre, licitația începând dela 1214 Lei. Ioan
Czarán, în suprafață de 682 jugăre, licitația
începând dela 1364 Lei. Frații Wertheimer,
în suprafață de 479 jugăre, licitația începând
dela 958 Lei. Loc. lui Ioan Kinzig, în su-
prafață de 286 jugăre, licitația începând
dela 572 Lei. Frații Czarán, în suprafață de
747 jugăre, licitația începând dela 1494 Lei.
Dr. Ștefan Spoel, în suprafață de 123 ju-
găre, licitația începând dela 246 Lei. Frații
Csiki, în suprafață de 28 jugăre, licitația
începând dela 56 Lei.

Șiclau: Școala comunală, în suprafață
de 28 jugăre, licitația începând dela 56 Lei.
— Bis. gr.-or. română, în suprafață de 25
jugăre, licitația începând dela 50 lei. — Co-
muna politică, în suprafață de 89 jugăre,
licitația începând dela 179 Lei.

Simandul-de-Sus: Arnold Hamerstein,
în suprafață de 139 jugăre, licitația începând
dela 279 Lei. — Văd. lui Weissenmayer, în
suprafață de 259 jugăre, licitația începând
dela 518 Lei.

Simandul-de-Jos: Frații Missler, în
suprafață de 274 jugăre, licitația începând
dela 548 Lei. — Br. Petru Urban, în supra-
față de 657 jugăre, licitația începând dela
1314 Lei. — Ioan Kinzig, în suprafață de
628 jugăre, licitația începând dela 1256
Lei. — Antoniu Haase, în suprafață de 84
jugăre, licitația începând dela 168 Lei. —
Frații Eles, în suprafață de 148 jugăre,
licitația începând dela 296 Lei. — Gizella
Konigseg, în suprafață de 22 jugăre, li-
citația începând dela 44 Lei. — Alexandru
Baubit, în suprafață de 343 jugăre, licita-
ția începând dela 686 Lei. — Wilhelm
Steiner, în suprafață de 89 jugăre, licitația
începând dela 178 Lei.

Satul-Nou: Comuna politică, în supra-
față de 22 jug. licitația începând dela 44
lei. Iosif Toth în suprafață de 27 jug., li-
citația începând dela 54 lei.

Sinitia: Urbaraliști din Alesca, în supra-
față de 1207 jug., licitația începând dela
2414 lei. Comuna politică, în suprafață de
39 jug., licitația începând dela 79 lei. Soco-
dor: Iosif Wenkheim în suprafață de 8599
jug., licitația începând dela 17198 lei. Co-
muna politică în suprafață de 1 jug., li-
citația începând dela 2 lei.

— Va urma. —

Reromanizarea graniței

Fruntașii localnici din comuna Periam, județul Timiș-Torontal au adresat dlui dr. C. Anghelescu, ministrul instrucțiunii, următorul apel, care vorbește îndeajuns pentru sine:

Domnule Ministru! Dați-ne voie, ca să accentuăm necesitatea nu a înființării, ci a romanizării complete a școlii medii de stat, din Periam județul Torontal, bazați pe principiul graniței etnice-culturale. Ne mai permitem a accentua, că întreg ținutul este românesc — curat.

În raza Periamului se află comunele Pesac, Igris, Sarafola (jud. Torontal) plasa Periamos, Văriaș, (loc. sârbi), Sănuț-Mare (loc. sârbi), Semlac, Șeitin (comună peste Murăș la 6 km. de Periamos, Satu-Mare din Timiș loc. sârbi la 7 km.

Anualele școlare din 1914, 15, 16, 17, 18, etc., ne documentează, că această școală s'a înființat exclusiv pentru naționalitățile din jur (Români). Existența școlii d'n Periam, așa cum este, ca germană, și de stat, atunci, când are jimbolia una, Aradul nou, Aradul, Delta, Lipova, Oravița, câte o școală minoritară, este un pericol național.

Ne întrebăm: unde să învețe sârbul, neamțul românesc? La școlile de stat cu limba română, este răspunsul firesc.

Da, să aibe școlile lor libertate deplină,

zicem chiar în înțeles Albailian, dar numai atunci, când în întreaga Românie vor avea 4 școli ale lor — și acelea să fie confesionale. Altcum negăm totul, bazați pe dreptatea românească — de azi, și pe trecutul românesc de ieri, pe care ni-l invocă zilnic minoritățile.

Când suntem slabi, și facem pe placul lor, — le placem foarte mult. Ei bine, să nu ne aplaudă streinii și să rădă în ochii mamelor române, căci azi se pregătește soarta de mâne a neamului.

În era mșghiară, din Pesac (5 km. de Periamos) 11 elevi erau în clasa I-a medie — azi nici unul, și chiar în Sănuț-Mare abia un elev român era din satul Pesac, Pentru că aceste comune, cari au dat efectivul claselor de aci, gravitează economic spre Periamos. Conducerea secției românești rămase în mâinile directorului Răduș, nu va putea lua ființă niciodată, pentru că acest, tot neam, cum este va ști să afle paragraful, cari să zădărnicească legal victuirea ei. În mâni românești depusă soarta ei, va fi într'un deceniu, un puternic focar de cultură și lumină pentru inimile românești.

Periam, Iulie 1924.

Savu Oarță, prof., dr. George Lăția, Isac E. Isac, notar, M. Lazar, director

CRONICA SPORTIVA.

Concursurile de atletică s'au terminat la a VIII-a olimpiadă din Paris

Săptămâna trecută s'au terminat toate jocurile olimpice de atletism la care aproape toată lumea era reprezentată — durere însă noi români, n'am avut reprezentanții nostri activi —, ca să-și măsoare forțele pe grandiosul stadion dela Colombes lângă Paris. Iată rezultatele campionilor mondiali:

100 m. plat: 1. Abrahams (Anglia) 10'6 s.
2. Scholtz, America USA
3. Porrit, Zelandă
4. Bowrrian, USA

200 m. plat: 1. Scholtz, USA 21'6 s.
2. Paddock, „
3. Liddel, Anglia
4. Hill, USA

400 m. plat: 1. Liddel, Anglia 47'6 s. record mondial
2. Titch, USA
3. Buttler, Anglia
4. Johnston, Kanada

800 m. plat: 1. Lowe, Anglia 1 m. 52'4 s.
2. Martin, Elveția
3. Enck, USA
4. Stallard, Anglia

1500 m: 1. Nurmi, Finlanda 3 m. 53'6 s.
2. Scherer, Elveția
3. Stallard, Anglia
4. Lowe, Anglia

5000 m: 1. Nurmi, Finlanda 14 m. 31'2 s.
2. Ritola, „
3. Wide, Suedia
4. Romig, Anglia

10000 m: 1. Ritola, Finlanda 30 m. 23'2 s. record mondial
2. Wide, Suedia
3. Berg, Finlanda
4. Sipilä, „

110 m. garduri: 1. Kinsey, USA 15 s.
2. Atkinson, Africa de sud
3. Petersen, Suedia

400 m. garduri: 1. Taylor, USA 52'60 record mondial
2. Vilen, Finlanda
3. Rely, USA.

4x100 m. stafetă: 1. USA, 41 s. rec. mondial
2. Anglia
3. Holanda.

4x400 m. stafetă: 1. USA. 3 m. 16 s. record mondial
2. Suedia
3. Anglia
4. Kanada

Salt în înălțime: 1. Osborne, USA. 198 cm.
2. Brown, USA. 196 cm.
3. Lewden, Franța 192 cm.

Salt în lungime: 1. Houbard, USA. 744 cm.
2. Gourdin, USA. 727 cm.
3. Hauzer, Norvegia 726 cm.

Triplu salt: 1. Honnar, Australia 15.52 m. record mondial
2. Brunetto, Argentina 15 m. 42 cm.
3. Tuulos, Finlanda 15.75 m.

Salt la înălțime cu prăjina: 1. Barnes, USA 395 cm.
2. Graham, USA
3. Brooker USA

Aruncarea greutății: 1. Houser, USA 14m. 99cm.
2. Hartrauft, USA 14m. 98cm.
3. Hills, USA 14m. 64cm.
4. Torpo, Finlanda 14m. 30cm.

Aruncarea suliții: 1. Myora, Finlanda 62m. 96cm.
2. Luistrom, Suedia 60m. 92cm.
3. Oberst, USA.

Aruncarea ciocanului: 1. Tootell, USA 53m. 30cm.
2. Grath, USA
3. Wackes, Anglia

Pentatlon: 1. Lethonen, Finlanda
2. Somfay, Ungaria
3. Le Gendre USA

Pentatlonul cuprinde următoarele părți: 1. Salt în lungime
2. Aruncarea suliței.
3. 200m. alergare.
4. Aruncarea discului.
5. 1500m. alergare.

Dekathlon: 1. Osborne USA.
2. Norton USA.
3. Klumber Estonia.

Aruncarea discului: 1. Hauser USA 46'12 m.
2. Niitima Finlanda 44'95 m.
3. Lieb USA 44'83 m.

Alergarea maratonică distanța 40'250 m. totodată și cel mai clasic punct din programul olimpiadei atletice cu care s'au încheiat concursurile atletice a fost câștigat de finlandezul Steenros în 2 ore 41 m. 20 s. A 2-lea a fost plasat italianul Bertini. A 3-lea Demar USA. A 4-lea Halonel Finlanda A 5-lea Fery Anglia.

Clasamentul definitiv al națiunilor participante după rezultatele obținute la aceste concursuri este următorul: 1. Statele Unite Americane, 2. Finlanda 3. Anglia, 4. Suedia, 5. Franța, 6. Italia, 7. Elveția, 8. Africa de sud, 9. Australia, 10. Ungaria, 11. Kanada, 12. Norvegia, 13. Argentina, 14. Estonia, 15. Zelandă nouă, 16. Holanda, Dania, Japonia și alte state cari au obținut mai puține puncte. D.

Economice.

Situația agricolă a țării

După ultimele raporturi primite la Direcția Statisticii Agricole din ministerul agriculturii, dela consilieratele agricole județene, situația climaterică și agricolă a țării în prima jumătate (1—15) a lunii Iulie a. c. a fost următoarea:

Căldurile urmate de ploii

Temperatura, în prima săptămână a acestei chenzine se ridicase până la 41 gr. la Caransebeș, 39 gr. la Belgrad, Chișinău și Rîșni, 38 gr. la Iași, Cetatea-Albă și Te-

cuci, 37 gr. la Călărași etc. Cum se vede dar, aproape în întreaga țară temperatura a fost atât de ridicată, încât dacă s'ar fi menținut mai multe zile, ar fi periclitat situația prășitoarelor și a plantelor de nutreț. Dar ploile care au căzut în unele județe au fost generale (Vâlcea, Ilfov, Mehedinți, R-Sărat, Roman, Hunedoara, Trei-Saune, Brașov, Maramureș, Chișinău) iar în altele parțiale (Prahova, Dâmbovița, Dorohoi, Vaslui, Tulcea, Tulcea, Durostor, Cetatea-Albă, Orhei, Bălți (Sorooca) au contribuit a răcori timpul, ajutând foarte mult plantelor prăși-

toare, leguminoaselor, fânțelor, viilor și în special porumburilor, cari anul acesta promit a da o recoltă abondantă.

Ploi însoțite de furtună și grindină au căzut în județele: Neamț, Tecuci, Mureș-Turda, Târnava-Mare, Cojocna, Teleorman, Argeș, Ialomița, Vlasca, Olt, Buzău, fără însă a pricinui pagube prea mari.

Situația culturilor

În genere prășitoarele și în special porumburile, se prezintă foarte bine.

Păioasele ajungând la maturitate sunt în curs de secerat în tot cuprinsul țării: în județele din câmpia Dunării secerșul este aproape terminat.

Grâu și secară, după evaluările făcute, vor de anul acesta un excedent disponibil pentru export; tot astfel și orzul și ovăzul.

În această chenzină, pe lângă seceratul păioaselor, s'a lucrat cu activitate la răritul, prășitul și mușuroitul porumbului, la săpatul cartofilor, cari deasemenea promit o recoltă bună — la prășitul sfeclei de zahăr, fasolei, al grădinilor de zarzavat, la sulfatul viilor, precum și la cositul fânțelor.

Noul regim al Spiritoaselor

Prin Monitorul Oficial a fost promulgată legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legile asupra băuturilor spirtoase și din legea asupra axizelor din Basarabia. Iată textul acestei legi:

Drepturile de scăzământ pentru pierderile normale ale spiritului în fabricile și rafineriile de spirt cari sunt prevăzute în regulamentele și legile existente se unifică în întreaga țară.

Unificarea se va face prin dispozițiuni de regulament publicat în „Monitorul Oficial“ Capacitatea de producere a fabricilor de spirt aflate în ființă nu poate fi sporită.

Nouii fabrici de spirt peste cele existente

și în stare de a funcționa cât și acelea cari nu au dreptul să fie puse în funcțiune, nu pot fi autorizate să funcționeze.

Nici o instalație de rafinare nu se poate înființa în fabricile de spirt peste cele cari se află în funcțiune decât cu autorizarea ministerului de finanțe.

Fabricantul de spirt sau spirt de vin care în scop de a comite fraude împiedică regulata funcționare a aparatelor de măsurătoare a spiritului fabricat sau care se folosește în mijloace nepermise pentru a sustrage dela înregistrare și taxe spiritul ce se produce în fabrica sa, pe lângă amenziile prevăzute de legile existente, va fi tradus și în fața tribunalelor corecționale spre a fi pedepsit cu închisoarea prevăzută de legea penală pentru cazurile de contrafacerea sigiliilor Statului.

Deosebit se va închide și fabrica pe termen de cel puțin de un an.

Conducătorii tehnici și administrativi ai acestor fabrici precum și ori și cine s'ar face vinovat de faptele arătate mai sus, va fi supus la aceleași pedepse penale ca și fabricantul.

Procurarea grâului pentru însemințări

Centrala obștiilor și a cooperativelor agricole a intervenit la direcția generală a fermelor ca grâu de sămânță produs de aceste instituții, să fie dat prin centrala obștiilor la cooperativele agricole; cu această sătenii ar avea grâu mai eficient de oarece s'ar înlătura intermediarii.

Nouii articole libere la export

În cursul acestei luni consiliul de miniștri va semna, chiar în lipsa titularului ministerului de industrie, jurnalele prin care sunt declarate libere la export o serie nouă de articole, printre care se enumeră și: lână, pieile crude, caii și traversele de stejar.

Printr-o decizie dată ieri, în urma lor exprimate de comisia industrială de pe lângă ministerul de industrie comerț și de direcția generală a regiilor nopolurilor statului, ministerul de industrie a declarat liber exportul cartuşelor de matoare — fără nici o autorizație președinte și fără alte restricțiuni.

Devizele și valute

R a d o r. 22. Iulie.

Zürich: Deschiderea: Închiderea

Berlin:	130.25	—	130.25
Amsterdam:	208.37.50	—	208.37.50
New-York:	544.50	—	544.50
Londra:	2392.—	—	2392.—
Paris:	28.—	—	280.—
Milano:	2355.—	—	2355.—
Praga:	1615.—	—	1615.—
Budapesta:	69.50	—	69.50
Belgrad:	647.50	—	647.50
București:	245.—	—	245.—
Varșovia:	106.—	—	106.—
Viena:	7650.—	—	7650.—

București închiderea: Paris 1183, 1000, Berlin —, Newyork 225.50, Milano 4190, Viena 3250, Praga 682, pestă —

Valute: Napoleon —, leva —, turcească —, font englez 995, franc 1230, franc elvețian 42, lira 10, —, dinar 270, dolar 228.—, coroana triacă 34.—, coroana maghiară 27.—, col 680, Marca polonă —.—.

Atelierul fotografic BORNSTEIN ARAD, Palatul Neumann Fotografii artistice executate și fotografii mari

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)

Societatea Anonimă

RUDOLF MOSSE

de EDITURĂ, LIBRĂRIE și PUBLICITATE

Director: I. BRANIȘTEANU

București, Bulevardul Academiei 4, Telefon 64-41

AGENȚIE DE PUBLICITATE

primește orice anunțuri sau publicațiuni p. toate ziarele din țară și străinătate. Reprezentanțe proprii în toate orașele mai mari din Europa și America. Primește afișe și placarde pentru București și orașele principale din țară. Reclame luminoase. Reclame în teatre și cinematografe. Proiecte de Reclame Artistice.

ANUARUL ROMÂNIEI

pentru Comerț, Industrie, Meserii și Agricultură va apărea la începutul anului 1925. Reprezentanța tuturor Anuarelor din țară

Centrala pentru Transilvania: CLUJ, Strada Regina Maria 37. Telefon 4-13